

www.ketab.ir

تاریخ سیاسی تشیع
(عصر واکرایی مرجعیت - دوره‌ی مشروطیت)

- سرشناسه: حسینیان، روح‌الله، ۱۳۳۴.
- ناپدیدآور: تاریخ سیاسی شیخ (عصر و گرای مرجعیت، دوره‌ی مشروطیت) روح‌الله حسینیان.
- مشخصات نشر: تهران: علیون، ۱۳۹۰.
- مشخصات ظاهری: ۱۳۶ ص.
- شابک: ۹۷۸۶۰۰۹۲۸۶۳۰۰ و یال: ۲۹۰۰۰
- فهرست‌نویسی: فیبا
- یادداشت: کتابخانه به صورت زیرنویس.
- موضوع: مجتهدان و علما - ایران - فعالیت‌های سیاسی
- موضوع: روحانیت - ایران - فعالیت‌های سیاسی
- موضوع: مرجعیت - تاریخ
- موضوع: شیعه و سیاست - ایران
- موضوع: ایران - تاریخ - انقلاب مشروطه، ۱۳۲۴، ۱۳۲۷ ق. - روحانیت
- رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۰ ۲۵ ن ۵ ح ۲/ ۵۵ BP
- رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۹۶۶
- کتابشناسی ملی: ۲۶۳۲۹۷۲



انتشارات علمور

عنوان: تاریخ سیاسی تشیع
(عصر واکرایبی مرجعیت - دوره‌ی مشروطیت)
تألیف: روح‌الله حسینیان

نوبت چاپ: اوله زمستان ۱۳۹۰
شمارگان: ۲۰۰۰ قیمت: ۲۹۰۰ تومان
حروفچینی و لیتوگرافی: انتشارات علیون
شابک: ۹۷۸۶۰۰۹۲۸۶۳

تلفن: ۲۲۶۸۹۰۲۰

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، بالاتر از پل
رومی، رویروی بانک مسکن، پلاک ۱۹۵۶
صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۳۶۵۳

فهرست مطالب

۹.....	مقدمه
۱۳.....	گفتمان عدالت و تعدیل استبداد برای اجرای احکام اسلام
۱۵.....	استبداد و ناکارآمدی حکومت
۲۲.....	فساد اخلاقی قاجاریان
۲۵.....	فساد سیاسی
۲۹.....	سیر حوادث مقدماتی انقلاب مشروطه
۲۹.....	حوادث پی در پی
۳۵.....	مهاجرت صفرا
۴۴.....	مهاجرت کبرا
۵۳.....	تسلیم شدن شاه و فرمان تأسیس مجلس
۵۷.....	بست نشینی مردم در سفارت انگلیس
۶۷.....	چرایی و چگونگی تحصن در سفارت انگلیس
۷۵.....	تشکیل مجلس و آغاز اختلافات
۸۷.....	مهاجرت شیخ فضل الله نوری به حرم عبدالعظیم حسنی
	سخت گیری دولت و آزادیخواهان نسبت به شیخ فضل الله
۱۰۰.....	نوری

- استبداد صغیر و شکست آن ۱۰۱
- شیخ فضل الله نوری ۱۰۵
- شهادت ۱۰۵
- افکار و اندیشه ۱۱۴
- ایدئولوژی نهضت ۱۲۵
- ایدئولوژی مراجع مشروطه خواه ۱۳۳
- تألیف تنبیه الامه و تنزیه المله ۱۳۵
- نمادان غرب در اندیشه ی نایینی ۱۴۴
- ولایت فقیه: نظریه ی سیاسی نایینی ۱۴۶
- مشروعیت مشروطه از باب ثانوی ۱۴۸
- اصول مشروطه از نظر نایینی ۱۵۱
- همانندی مبانی مشروطیت با مبانی سیاسی اسلام ۱۵۴
- مجلس شورای ملی ۱۵۹
- استبداد در اندیشه ی نایینی ۱۶۲
- استبداد دینی ۱۶۸
- پاسخ به شبهات مشروطه ۱۷۱
- جمع آوری کتاب تنبیه الامه توسط نایینی ۱۷۸
- مراجع وقت و مشروطیت ۱۸۳
- مرجع مخالف مشروطه ۱۹۷
- نتایج و پیامدهای انقلاب مشروطه ۲۰۲
- مشروطه ی ناتوان و بحران های فزاینده ۲۰۸
- نمایه ۲۱۵

مقدمه

ظلم، فساد، استبداد و ناکارآمدی حکومت قجرها مردم را به ستوه آورد. روحانیت که همواره ملجا و مأوای مردم در برابر حاکمان بوده است خواستار تأسیس عدالتخانه شد. خداوند حوادثی را پشت سر هم قرار داد که بر نگرانی علما افزود. تجمع علما در مساجد و سخنرانی‌های شورانگیز و عاظمی از یک سو و سرکوب حکومت از سوی دیگر موجب مهاجرت علمای تهران به حرم حضرت عبدالعظیم شد. فشار مردم تهران موجب عقب‌نشینی حاکمان شد و قول دادند که عدالتخانه تأسیس شود. علما با احترامات ویژه وارد تهران شدند. ولی حکومت به وعده‌ی خود عمل نکرد. علمای تهران تصمیم گرفتند به عنوان اعتراض به عتبات مهاجرت کنند. شیخ فضل‌الله نوری مجتهد بزرگ تهران به مهاجرین پیوست و توازن قوا به نفع انقلابیون بر هم خورد.

مهاجرین به قم رفتند و در آنجا مورد استقبال و حمایت علمای بلاد قرار گرفتند. شاه تسلیم شد و نماینده‌ای نزد مهاجرین فرستاد. مهاجرین درخواست تأسیس مجلس عدالت کردند. شاه پذیرفت و **مشیرالدوله** را مأمور تأسیس مجلس کرد. در غیاب علمای مهاجر عده‌ای از مردم تهران در سفارت انگلیس متحصن شدند. با دخالت انگلیسی‌ها خواست مردم از عدالتخانه به مشروطه تغییر پیدا کرد و خواست متحصنین بر خواست علما غلبه کرد. شاه تسلیم آنها شد و مجلس شورای ملی تأسیس شد.

بعد از مرگ مظفرالدین شاه، محمدعلی شاه به قدرت رسید، خصلت استبدادی وی و حوادثی که او را تحریک کرد، مجلس را به توپ بست و عده‌ای را به قتل رساند و عده‌ای را تبعید کرد.

با همت مراجع نجف و جهاد مشروطه‌خواهان استبداد صغیر به پایان رسید، شاه تبعید شد و پسرش جانشین او شد؛ اما مشروطه نتوانست به اهداف خود برسد. هرج و مرج، ناکارآمدی و ناامنی موجب ظهور رضاخان شد و استبدادی مدرن جایگزین استبداد سنتی شد.

نهیضت تنباکو با رهبری مرجعیت واحد میرزای شیرازی و حمایت و تبعیت علمای ایران دست‌های

استعمار را قطع کرد و استبداد را تنبیه نمود؛ ولی در مشروطه با دخالت روشنفکران وابسته، مرجعیت و عالمان ایران دوباره شدند. عده‌ای خواستار مشروطه‌ای مشروع شدند و عده‌ای مشروطه‌ی مطلق را مورد حمایت قرار دادند. این واگرایی مرجعیت موجب شهادت شیخ فضل‌الله نوری از مشروعه‌خواهان و ترور سید عبد الله بهبهانی از مشروطه‌طلبان گردید و مشروطه نیز ره به جایی نبرد. این کتاب به حوادث و تحلیل چرایی این دوره می‌پردازد.